

Module – vieren van het Avondmaal van de Heer

1). Matteüs, delen 1 t/m 3 – ds. G. van den Brink

Het is niet een kleine klus om bijbelboeken in zijn geheel, tekst voor tekst, in bijbelstudies te bespreken. Dat is zeker van toepassing op het Evangelie van Matteüs. In deze uitgave staan drie reeksen bijbelstudies over het Matteüseavngelie, zoals die door wijlen ds. G. van den Brink, emeritus predikant van de Nederlands Gereformeerde Kerk in Rotterdam, voor de microfoon van de Evangelische Omroep zijn uitgesproken. Dat vond in de jaren '90 van de vorige eeuw plaats in het bekende radioprogramma 'De Bijbel Open'.

Bijzonder om te noemen is dat Ds. Gert van den Brink (92) op 31 januari 2016 als bijzondere gast deelnam aan het heilig avondmaal in de GKv Eindhoven. De emeritus predikant van de NGK Rotterdam-Overschie was in de jaren zestig van de vorige eeuw voorganger van de toen nog ongedeelde vrijgemaakte kerk van Eindhoven. De gezamenlijke avondmaalsviering was voor hem 'een bijzonder moment van verwondering en dankbaarheid'

<https://www.onderwegonline.nl/6032-gert-van-den-brink-gerehabiliteerd-in-eindhoven> .

In het Matteüsevangelie komen meerdere gedeelten voor die in deze module over het avondmaal aan bod zullen komen (Matteüs 26).

2). Woord, water en wijn, serie Bijtijds geloven – dr. C. Trimp

Velen zijn er niet meer zeker van dat Christus zelf het avondmaal heeft ingesteld. Het verhaal over Christus' handelen in de nacht van het verraad en het afscheid van de discipelen wordt als een later product van de liturgie-vierende gemeente beschouwd.

Na een korte oriëntatie op meerdere ontwikkelingen rond het avondmaal, wil Trimp vanuit de Schrift gaan nadenken over de zin van het avondmaal, dat Christus aan zijn gemeente heeft nagelaten voor de tijd tussen zijn hemelvaart en zijn wederkomst. In deze module staan we in een aantal bijeenkomsten stil bij het inhoudrijke verhaal dat de voormalige hoogleraar ambtelijke vakken aan de TU in Kampen over het avondmaal heeft opgeschreven.

Boeken kopen

1). Woord, water en wijn – dr. C. Trimp

Te kopen via boekwinkeltjes.nl

2). Matteüs, delen 1 t/m 3 – ds. G. van den Brink

Te kopen via boekwinkeltjes.nl

Tot slot van deze module gaan we in op een aantal bijbelgedeelten waarin het gaat over het avondmaal. Hierbij maken we gebruik van diverse preken die op internet gevonden zijn.

Module – vieren van het Avondmaal van de Heer

Bijeenkomsten

Bijeenkomsten	Thema
1^e bijeenkomst Boek Woord, water en wijn	Hoofdstuk 16 – Het avondmaal tijdens het Nieuwe Testament (p. 78 t/m 94) Er is een omvangrijke hoeveelheid stof. Trimp presenteert deze stof binnen een overzichtelijk geheel en concentreert zijn opmerkingen in negen aandachtspunten. We verdelen die over drie bijeenkomsten. Aandachtspunten 1). Het avondmaal als geschenk van God en daad van ons 2). De instelling van het avondmaal 3). Het avondmaal als verkondiging van de dood van de Heer 4). Het avondmaal als gedachtenis HC 28 – de instelling van het Avondmaal – dr. Jakob van Bruggen De instelling van het Avondmaal.pdf
2^e bijeenkomst Boek Woord, water en wijn	Hoofdstuk 16 – Het avondmaal tijdens het Nieuwe Testament (p. 78 t/m 94) Aandachtspunten 5). ‘Dit is mijn lichaam voor u’ 6). ‘Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed’ 7). Het lichaam en bloed van de Heer Zondag 28 en 29 van de Heidelbergse Catechismus Christus eten en drinken voor je leven! Preek over HC2829 - Christus eten en drink
3e bijeenkomst Boek Woord, water en wijn	Hoofdstuk 16 – Het avondmaal tijdens het Nieuwe Testament (p. 78 t/m 94) Aandachtspunten 8). De gemeenschap aan de tafel van de Heer 9). Het ‘eten’ en ‘drinken’ van Christus Lucas 25:23b – ‘Laten we eten en feestvieren’ . Redding is persoonlijk en gemeenschappelijk – ds. Jos Douma http://www.josdouma.nl/preken/preeklatenweetenenfeestvierenjosdouma.pdf
4^e bijeenkomst Preek van ds. David de Jong	“Want wie eet en drink, eet en drinkt tot zijn eigen oordeel, als hij het lichaam niet onderscheidt”. Veel mensen kunnen de woorden van onze tekst wel dromen, omdat die tot voor kort bij elke avondmaalsviering werden aangehaald werd in het avondmaalsformulier. Maar juist daardoor gaan ze bij veel mensen

Module – vieren van het Avondmaal van de Heer

	<p>het ene oor in en het andere oor uit. Want wat betekent dat nu, 'het lichaam onderscheiden'?</p> <p>Het scheelt dat de Nieuwe Bijbelvertaling een omschrijving geeft van die woorden: "want wie eet en drinkt, maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf". 'Het lichaam onderscheiden' is dan: 'beseffen dat het om het lichaam van de Heer gaat'. Dat is best een goede omschrijving. Als je avondmaal viert, beseft dan wel: het gaat om het lichaam van de Heer. De vraag blijft echter <i>hoe</i> het dan bij het avondmaal gaat om het lichaam van de Heer.</p> <p>Daarop gaat ds. David de Jong in in deze preek over een tekst uit 1 Corintiërs 11</p> <p>1 Kor. 11 - het lichaam onderscheide</p>
<p>5^e bijeenkomst Boek over Matteüs, ds. G. van den Brink</p>	<p>Heel Matteüs 26 staat in het teken van de avondmaalsviering in de nacht van het verraad. We volgen de gebeurtenissen op de voet aan de hand van dit bijbelgedeelte en de uitleg van ds. G. van den Brink hierover, te vinden op pagina 100 t/m 119 van deel 3 van zijn boeken over het evangelie van Matteüs.</p> <p>Paaslam op Paasfeest (Matteüs 26:1-16) De tijd is nabij (Matteüs 26:17-25) Gemeenschap en ergernis (Matteüs 26:26-35)</p> <p>Aandachtspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> -) Van onderwijs naar lijden -) Kajafas -) Het slachtoffer is Dirigent -) Maria in Bethanië -) Burgermansliefde -) De duiding van Maria's daad -) Vrouwen voorop -) Dertig zilverstukken -) Pascha is voorbijgang -) De 'ure' -) De voorbereidingen -) Ik toch niet, Heer? -) Het verraad van de vriend -) Het week over de verrader -) Gods hand en raad -) Judas -) De overgang van pascha naar avondmaal -) Het oude verbond -) Dit is mijn lichaam -) Dit is mijn bloed -) Hemelse vreugde aan de rand van de hel -) De lofzang (Pascha-Hallel; psalmen 113 t/m 118 en 136) -) De Herder en de kudde -) De ergernis

Module – vieren van het Avondmaal van de Heer

Literatuur

- 1). Matteüs, drie delen – ds. G. van den Brink
Matt. 26 gaat over de instelling van het Avondmaal. Te koop via boekwinkeltjes.nl.
- 2). Kom, eet en drink! Bewuster avondmaal vieren – Caroline Burger e.a.
<https://clcnederland.com/product/kom-eet-en-drink-9789023924975>
- 3). Het heilig avondmaal – drs. A.G. Knevel (redactie serie Bijbel en Praktijk)
Te koop via boekwinkeltjes.nl
- 4). Neemt, eet, de maaltijd van de Heer – Willem J. Ouweneel
<https://vergadering.nu/boekouweneelneemt.htm>
- 5). Bij brood en beker – Leer en gebruik van het heilig avondmaal in het Nieuwe Testament en in de geschiedenis van de westerse kerk – dr. W. van 't Spijker (redactie)
Te koop via boekwinkeltjes.nl
- 6). Woord, water en wijn – dr. C. Trimp
Te koop via boekwinkeltjes.nl
- 7). Doet dat tot mijn gedachtenis. De rijkdom van ons avondmaalsformulier – J. Westerink
<https://clcnederland.com/product/doet-dat-tot-mijn-gedachtenis-j-westerink-9789033124396>

Preken & artikelen over het avondmaal

- 1). HC 29 en 30. Geestelijk leven in het spoor van het avondmaal – ds. Jos Douma
<http://www.josdouma.nl/preken/zondag29-30zoalshetbrood.pdf>
- 2). HC 29. Christus voor ons, Christus in ons, Christus door ons – ds. Jos Douma
<http://www.josdouma.nl/index.html?preken/preken/zon29.html>
- 3). Lucas 15 - Laten we eten en feestvieren – ds. Jos Douma
<http://www.josdouma.nl/preken/preeklatenweetenenfeestvierenjosdouma.pdf>
- 4). HC 48 en Marc. 14 - Bidden om de vervulling van het avondmaal – ds. Wim van der Schee
<https://www.wimvanderschee.nl/bidden-om-de-vervulling-van-het-avondmaal/>
- 5). Over avondmaal en kerkrecht – ds. Wim van der Schee
<https://www.wimvanderschee.nl/over-avondmaal-en-kerkrecht/>
- 6). Avondmaal buiten de kerk? - ds. Cees van Dusseldorp
<https://keesvandusseldorp.files.wordpress.com/2018/01/avondmaal-buiten-de-kerk.pdf>
- 7). HC 28 en 29 – Ik in Hem en Hij in mij – ds. Cees van Dusseldorp
<https://keesvandusseldorp.files.wordpress.com/2018/01/z2829-18w.pdf>
- 8). Zegen bij het avondmaal – ds. Simon van der Lugt
<https://www.gkvdelft.nl/node/1251>
- 9). Het gebruik van liturgische formulieren – ds. Simon van der Lugt
<https://www.gkvdelft.nl/node/1249>
- 10). Matt. 22 – Jezus roept je tot het feest (voorbereiding op viering HA) – ds. Dick Dreschler
<https://dickdreschler.wordpress.com/2018/09/03/matteus-22-jezus-roept-je-tot-het-feest/>
- 11). 1. Cor. 11:29 – Het lichaam onderscheiden – ds. David de Jong

1 Kor. 11 - het
lichaam onderscheide

- 12). HC 28 – de instelling van het Avondmaal – dr. Jakob van Bruggen

De instelling van het
Avondmaal.pdf

Module – vieren van het Avondmaal van de Heer

13). Gemeenteschets over het avondmaal

https://kspijker.files.wordpress.com/2013/10/schets_avondmaalsgangers-2e_oplaag.pdf

14). Twaalf artikelen over het Avondmaal (meerdere auteurs)

<https://visie.eo.nl/alles-over/avondmaal/>

15). Avondmaal in de praktijk – Hans Schaeffer

<https://www.onderwegonline.nl/6701-avondmaal-in-de-praktijk>

16). ABC van het geloof – avondmaal uitgelegd voor de kinderen

<https://www.youtube.com/watch?v=t4F7A90v3wI>

Muziek

1). Nu legt Gij in de Paaszaal – paasatorium Dirk Zwart en Ria Borkent

<https://www.youtube.com/watch?v=Wgb1HKQKNt8>

2). Nieuwe Liedboek voor de kerken 400 – voordat ik kan ontvangen brood en wijn

<https://www.youtube.com/watch?v=GDgmGKrc4Ds>

3). Samen eten wij – Sela

<https://www.youtube.com/watch?v=-5tvDFgKuAw>

4). Aan uw tafel – Sela

<https://www.youtube.com/watch?v=fFup6ls6pmI>

5). Liedboek 403 'Gezegend zijt Gij, machtige God'

<https://www.youtube.com/watch?v=FsEPfND5Sys>

6). Avondmaal – Sela

<https://www.youtube.com/watch?v=DSxIU5Olbhk>

7). Smaak van redding – Opwekking 810

<https://www.youtube.com/watch?v=0ZyipPThvro&list=PLC5EvghzuY7FjG0iaWQZwWbw2Ji6BaBNu>

8). Waardig is het Lam – Opwekking 615

<https://www.youtube.com/watch?v=jE->

[EynZBQMI&list=PLC5EvghzuY7FjG0iaWQZwWbw2Ji6BaBNu&index=6](https://www.youtube.com/watch?v=jE-EynZBQMI&list=PLC5EvghzuY7FjG0iaWQZwWbw2Ji6BaBNu&index=6)

9). Agnus Dei – Michael W. Smith

<https://www.youtube.com/watch?v=s33Yx31Cpi4&list=PL0C600C5F8B255608>

10). Hallel-liederen; psalm 113 t/m 118 – hoorden bij de Paschaliturgie

Psalm 113 – Nederland zingt - <https://www.youtube.com/watch?v=qNlizljqXXs>

psalm 114 – Sweelinck psalmen project - <https://www.youtube.com/watch?v=HmfMdqTdWq0>

Psalm 115 – Felix Mendelssohn Bartholdy – Nicht unserm Namen

<https://www.youtube.com/watch?v=2JR8PU8ahfg>

Psalm 115 – improvisatie Sietze de Vries

<https://www.youtube.com/watch?v=ar2czprcqHM>

Psalm 116 – Samenzang vanuit de Bovenkerk in Kampen

<https://www.youtube.com/watch?v=HMXcccafbMg>

Lied van liefde – Ronald Koops - <https://www.youtube.com/watch?v=iFKjklUHFMA>

Psalmen voor nu - <https://www.youtube.com/watch?v=L9SzVvCVnl8>

Psalm 117 – Nederland zingt - <https://www.youtube.com/watch?v=65rCPHeJz68>

Psalm 118 – Nederland zingt - <https://www.youtube.com/watch?v=meJ0G-edrrs>

Feestzang – Psalm project - <https://www.youtube.com/watch?v=VgalHLUT7J8>

Psalm 136 – Psalm project - <https://www.youtube.com/watch?v=Eeg7y9IkU-M>